

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО В 2019–2020 РР.

У статті висвітлено діяльність Всеукраїнського Лікарського Товариства протягом 2019–2020 рр.

Ключові слова: Всеукраїнське Лікарське Товариство, ВУЛТ.

3 липня 2019 р. у Києві в приміщенні Національної наукової медичної бібліотеки України, за адресою вул. Льва Толстого, 7, відбулася Наукова історико-термінологічна конференція Всеукраїнського Лікарського Товариства (ВУЛТ) «10-річчя прийняття Етичного кодексу лікаря України 2009 р. в Євпаторії».

Після вступного слова Миколи Тищука прозвучали вітальні промови Любомира Пирога, Аурелії Відьми, Василя Князевича, Ірини Мазур, Станіслава Нечаїва.

На першій сесії «Етичний кодекс лікаря: історія і сьогодення» (ведучі: О. Волосовець, В. Князевич, І. Мазур, С. Нечаїв) були представлені наступні доповіді: «10-річчя євпаторійського Етичного кодексу лікаря України» (Олег Мусій, Станіслав Нечаїв, Київ); «10 років Етичному кодексу лікаря України: роздуми та виклики» (Олександр Волосовець, Київ); «Етичний кодекс лікаря України: філософські засади» (Світлана Пустовіт, Київ); «Моральні практики у лікарській професії: чи завжди «працює» кодекс?» (Наталія Бойченко, Київ); «Значення ко-

дексу лікарської етики в підготовці молодих лікарів» (Анатолій Свінцицький, Київ); «Етичні парадигми взаємин лікаря і пацієнта» (Аким Літвак, Одеса); «Етичний кодекс лікаря України: гуманістичні традиції та моральні виклики сьогодення» (Олена Гордієнко, Київ); «Презумпція психічного здоров'я як етико-правова проблема в Україні» (Олег Перетяка, Київ); «Історія львівського «Етичного кодексу лікаря» (Андрій Базилевич, Мирон Островський, Львів); «Переклад «Підручника з лікарської етики»» (Ніна Крушинська, Олег Мусій, Станіслав Нечаїв, Київ); «Принципи лікарської етики в онкології» (О. Литвиненко, С. Бугайцов, Г. Шахрай, Київ); «Питання лікарської етики у хворих на рак молочної залози» (О. Литвиненко, С. Бугайцов, Г. Шахрай, Київ); «Етичний кодекс лікаря України в міжнародному контексті» (М. Тищук, Одеса).

На другій сесії «Видатні особистості і події української медицини» (ведучі: С. Нечаїв, А. Літвак, П. Мазур) було представлено доповіді: «100-річчя Міністерства народнього здоров'я та опікування Директорії Української Народньої Республіки»

(С. Нечаїв, Київ); «Лікар Арсен Річинський про виховання української молоді» (П. Мазур, Є. Горошко, Л. Мазур, О. Мазур, А. Чорний, Кременець, Тернопіль); «125 років з дня смерті Володимира Олексійовича Беца» (Д. Назаренко, Київ); «Про українськість В.О. Беца з нагоди 125-річчя його вічного спочинку» (С. Нечаїв, Київ); «Зоряний шлях професора І.М. Руднева» (О. Волосовець, Л. Чернишова, С. Кривопустов, А. Кузьменко, О. Руднев, Київ); «Л.Й. Фінкельштейн — засновник кафедри госпітальної педіатрії Київського медичного інституту» (О. Волосовець, С. Кривопустов, Київ); «Слово про вчителя — Євгена Львовича Ревуцького» (С. Шевчук, І. Палієнко, О. Бичков, В. Хомазюк, А. Прима, Київ); «Управління охороною здоров'я міста Одеси» (А. Літвак, Одеса); «Історик української медицини: до 90-річчя Ярослава Ганіткевича» (З. Масний, Львів); «Співпраця Національної наукової медичної бібліотеки України з професором Ярославом Ганіткевичем» (Т. Остапенко, З. Хорунжа, Київ); «Українсько-польське пограниччя: історико-медичний аспект» (А. Відьма, Т. Остапенко, С. Булах, Київ); «Біобібліографія видатних медиків України» (Л. Корнілова, Т. Остапенко, Київ); «Анатомічні назви старого заповіту російською, давньоєврейською та українською мовами» (С. Нечаїв, Київ).

Закінчилася Наукова історико-термінологічна конференція Всеукраїнського Лікарського Товариства «10-річчя прийняття Етичного кодексу лікаря України 2009 року в Євпаторії» панельною дискусією «Етичний кодекс, належна лікарська практика і захист гідності лікаря» (модератори: О. Волосовець, М. Тишук) та засіданням Правління ВУЛТ, на яко-

му серед іншого більшістю голосів затверджено офіційний переклад з англійської назви World Medical Association (WMA) як Світове Лікарське Товариство, аби остаточно уніфікувати із Всеукраїнським Лікарським Товариством (ВУЛТ) — Ukrainian Medical Association (UMA) та Світовою Федерацією Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) — World Federation of Ukrainian Medical Associations.

Протягом 14–16 листопада 2019 р. у Полтаві відбувся черговий Сімнадцятий з'їзд ВУЛТ. Було заре-

естровано 425 учасників. На відкритті з'їзду після вітальних промов відбувся показ фільму, підготований Київською крайовою організацією ВУЛТ (Даніель Карабаєв, Олена Євстігнеєва, Станіслав Нечаїв, Світлана Степанова, Віталій Поляков, Катерина Ушакова, Альона Іванова) та святковий концерт. Серед нагороджених на з'їзді троє лікарів удостоїлися найпочеснішої медалі «За працю та звитягу у медицині»: Ярослав Ганіткевич, Віктор Лисак та В'ячеслав Ждан.

Відбулося шість сесій: 1) «Українські лікарі: історія і сьогодення» (модератори В. Ждан, О. Мусій); 2) «Безперервний професійний розвиток лікарів» (модератори А. Базилевич, О. Волосовець, А. Літвак); 3) «Управління змінами в процесі реформування охорони здоров'я» (модератори О. Дуда, К. Надутий, В. Колоденко); 4) «Реформування охорони здоров'я — успіхи і прорахунки» (модератори В. Лисак, А. Бредіхіна); 5) «Розбудова системи охорони громадського здоров'я в Україні» (модератори Т. Грузєва, І. Гушук, О. Децик, Н. Полька); 6) «Основні питання медичної етики. Етичний кодекс лікаря України» (модератори О. Мусій, С. Нечаїв, В. Цимбалюк).

Делегати XVII з'їзду ВУЛТ 15 листопада знову обрали президентом Олега Степановича Мусія. До складу правління ВУЛТ увійшли: Андрій Ярославович Базилевич, Надія Петрівна Білічук, Олександр Петрович Волосовець, Сергій Олегович Гаврилюк, Андрій Петрович Гук, Ігор Віталійович Гушук, Олег Романович Дуда, Ніна Іванівна Дурдикулієва, Олена Валентинівна Євстігнеєва, Тарас Михайлович Кавецький, Даніель Таїрович Карабаєв, Олександр Анатолійович Квартальний, Володимир Олександрович Колоденко, Світ-

лана Петрівна Кочубайло, Володимир Григорович Кравченко, Віктор Павлович Кукоба, Аким Ізраїльович Літвак, Марія Олександрівна Луценко, Володимир Юрійович Лудчак, Ігор Олександрович Македонський, Ірина Петрівна Мазур, Петро Євстахіївч Мазур, Світлана Олександрівна Мушак, Костянтин Олександрович Надутий, Ігор Володимирович Найда, Станіслав Владиславович Нечаїв, Мирон Миколайович Островський, Лідія Дмитрівна Панделі, Ігор Володимирович Паньків, Надія Петрівна Поліванова, Леся Степанівна Попіль, Галина Вікторівна Сенкевич, Нестор Миколайович Середюк, Сергій Віталійович Сивак, Сергій Миколайович Скрипка, Юрій Олексійович Сміщук, Наталія Василівна Смолинець, Всеволод Володимирович Стеблюк, Микола Миколайович Тищук, Олександр Костянтинович Толстанов, Сергій Дмитрович Хімч, Валерій Володимирович Цурдук, Степан Васильович Шведюк, Людмила Володимирівна Шупік, Анна Петрівна Ярмола. Члени Правління ВУЛТ новим головою обрали Данієля Таїровича Карабаєва.

Закінчився XVII з'їзд ВУЛТ дружньою гостиною та змістовною екскурсією історичними місцями Полтави, яку вултівцям провів відомий полтавський краєзнавець, письменник, психіатр, заслужений лікар України Віталій Закладний, голова громадської організації «Добродії Полтавщини».

Гід — стовідсотковий козак. По батькові з Яресківської сотні Миргородського полку, а по матері — з Диканської сотні Полтавського полку. Він простежив свій родовід до 1703 р. Перші поселенці Яресьок — Закладні. Закласти (започаткувати) хутір — це звідти пішло. Там дуже багато було хуторів, які називалися «Закладні» — аж 21.

А мати В. Закладного з роду Півнів. Це рід, із якого вийшли останні отамани Яресківської сотні. Харлампій Петрович Півень, або, ошляхетнено — Півінський був родичем матері Миколи Васильовича Гоголя. 2009 р. ще приїздив на свою історичну батьківщину редактор журналу «Українці Петербурга», член-кореспондент Російської академії наук Юрій Юхимович Півінський. Щодо сюжету «Мертвих душ», то існує лист до Гоголя його матері: «Николенька, дядюшка-то наш Пивинский что учинил? Купил мертвые души, дабы в своем хуторе открыть гуральню». Справа в тому, що виробляти горілку тоді могли лише ті дворяни, які володіли не менш як п'ятьма десятками «душ».

Із документів 1870 р. відомо, що місцями на Полтавщині понад 80% були записані як «казачье сословие». Ці люди ніколи не були кріпаками. З Полтавщини вийшло багато видатних людей.

Двотомник Віталія Петровича називається «Як предки нашої жили». Перший том присвячений старожитнім полтавцям, а другий — рецептам

усіх страв, згадуваним у поемі Івана Котляревського «Енеїда».

Насамкінець учасники з'їзду відвідали садибу Івана Петровича Котляревського та помилувалися величним пам'ятником Іванові Степановичу Мазепі на Івановій горі. Вклонилися також могилі славного лікаря Миколи Васильовича Скліфосовського.

Адже саме в Полтаві бійці Червоної армії зарубали лопатами його дружину Софію Олександрівну Скліфосовську, коли 4(17) жовтня 1919 р. увірвалися у маєток медичного світила, а доньку Тамару, яка доглядала хвору матір, згвалтували і повісили униз головою на дубі.

Перед від'їздом учасники оглянули пам'ятник нашому славетному землякові Миколі Васильовичу Гоголю і завітали у знаменитий Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, який засновано ще 1891 р.

У квітні 2020 р. силами ВУЛТ було проведено опитування медичних працівників щодо готовності медичних закладів до карантину (забезпечення працівників засобами індивідуального захисту, виплати доплат) та з питань ставлення медичних працівників щодо II етапу медичної реформи.

У період першої хвилі коронавірусної хвороби під час дефіциту засобів індивідуального захисту за допомогою регіональних організацій ВУЛТ надавало благодійну допомогу закладам охорони здоров'я у вигляді засобів індивідуального захисту.

19 червня 2020 р. відбулася знакова подія. Напередодні Дня медика зусиллями Київської крайової організації ВУЛТ та небайдужих представників влади була відкрита пам'ятна дошка загиблого медика Андрію Аболмасову з нагоди перейменування вулиці на його честь! Київська ветеранська спілка привітала медиків Дніпровського району зі святом та щиро подякувала за вірність Україні.

30 червня 2020 р. в осередку Київської крайової організації ВУЛТ за адресою вул. Митрополита Андрея Шептицького, 5, в дистанційному режимі було проведено наукову історико-термінологічну конференцію, організовану Історико-термінологічною комісією ВУЛТ «110-річчя Українського Лікарського Товариства». Серед програмних питань, окрім ювілею товариства, провідним було також 100-ліття першого Російсько-українського медичного словника М. Галина. На конференцію було заявлено 23 доповіді та зареєструвалося 38 учасників з Києва, Львова, Одеси, Полтави, Кременця, Луганщини, Євпаторії, а також зі Спо-

лучених Штатів Америки та Німеччини. Зі вступним словом виступив президент ВУЛТ Олег Мусій. Вітальні промови виголосили президент СФУЛТ Андрій Базилевич та голова Історико-термінологічної комісії ВУЛТ Станіслав Нечаїв. Почесний президент ВУЛТ академік НАМН України Любомир Пиріг, відсутній з технічних причин, передав вітання через Станіслава Нечаїва.

Олег Мусій (Київ) виступив з доповіддю «110-річчя Українського Лікарського Товариства: історичний аспект». Станіслав Нечаїв (Київ) виголосив три доповіді: «Тридцятиліття відновлення ВУЛТ», «100-ліття першого медичного словника М. Галина» та «Англійський медичний словник Н.Р. Мокіної в Україні». Андрій Базилевич (Львів) представив доповідь «Історія діяльності УЛТ за межами України». Олег Дуда (Львів) у співавторстві з Романом Сліпецьким виголосив доповідь «Роль УЛТ у Львові у формуванні суспільно-політичної думки: історія та сьогодення». Степан Шведюк (Луганщина) говорив про «Організаційне формування лікарської спільноти на теренах Луганщини». Андрій Батрух (Евер) представив доповідь «Історія та сьогодення УЛТ Німеччини». Світлана Мушак (Київ) у співавторстві з Антоніною Яніною своєю доповіддю «Світлої пам'яті О.М. Хонди, лікаря, колеги, друга» нагадала про швидкоплинність нашого буття на цій землі і вічні цінності. Зеновій Масний (Львів) підготував три доповіді: «Історія на шпальтах газети УЛТ «Народне Здоров'я», «Народне Здоров'я» — найдавніший часопис сучасної України» та «Три українські долі». Олександр Волосовець (Київ) у співавторстві з Ю.Г. Антипкіним, В.Г. Майдаником, С.П. Кривопустовим, А.Я. Кузьменком, І.О. Логіною, О.В. Мозирською, В.Є. Хоменком, І.М. Криворуком та О.Ф. Чернієм виступив із презентацією «Нарис з історії вітчизняної медици-

ни та педіатрії» та одноосібно представив доповідь «Стан медичної освіти, кадрового забезпечення галузі та медицини дитинства». Петро Мазур (Кременець) у співавторстві з Є.Л. Горошко виголосив доповідь «Чи зустрічався лікар Арсен Річинський з Митрополитом Андреем Шептицьким?». Валентина Мойсеєнко (Київ) озвучила дві доповіді: «Словники — роль і місце у віртуальному навчальному середовищі» та у співавторстві з О.А. Канюрою та І.П. Тарченком (Київ) — «Милосердя і благодійність на теренах України: гортаємо сторінки історії». Володимир Кравченко (Полтава) розповів про «Перспективи розширення спектра діяльності Історико-Термінологічної Комісії ВУЛТ» та «Етико-деонтологічні принципи в діяльності дерматовене-

4 липня 2020 р. відбувся Третій відкритий командний турнір зі спортивної риболовлі серед медичних працівників «Щасливий гачок» у дисципліні «Лов поплавковою вудкою з берега». Організаторами заходу виступили ВУЛТ, Національна академія медичних наук України разом з Асоціацією рибалок України та Асоціацією медиків Революції Гідності.

6 серпня 2020 р. ВУЛТ разом з НАМН України спільно провели Всеукраїнський захід «Лікарі України за МИР» з нагоди відзначення Міжнародного дня «Лікарі світу за МИР». Цей день є символічним і підкреслює роль лікарів у боротьбі за мир і запобіганні війні. Усі працівники наукових установ Національної академії медичних наук України та лікарі ВУЛТ працюватимуть із символічними голубами «миру» на білих халатах.

Навіть в умовах коронавірусного карантину, коли весь світ призупинив свою діяльність, ВУЛТ змогло провести наукову історико-термінологічну конференцію, яку почули по всій Україні та далеко за її межами.

Аким Літвак (Одеса) представив дві доповіді: «Перший очільник національної системи охорони здоров'я» та «Постійний розвиток етичності лікаря». Дмитро Назаренко (Київ) підготував доповідь «Професор Євген Афанасьєв — видатний клініцист і громадський діяч Києва». Зоряна Масна (Львів) у співавторстві з О.М. Кріль подала доповідь «До 100-літнього ювілею професора Володимира Омельченка». Сергій Гаврилюк (Київ) представив доповідь «Російсько-український медичний словник УЛТ в Києві».

Під час проведення заходу був підписаний відкритий лист-звернення до лікарів Російської Федерації, Всесвітньої організації охорони здоров'я та до своїх колег у всьому світі із закликом до політиків покласти край війнам, припинити вбивства і кровопролиття, згадати про гуманізм і милосердя, а відомі доктори випустили у небо символічних голубів миру!

1–3 жовтня 2020 р. було проведено XVIII Конгрес СФУЛТ в онлайн-режимі зі Львова до Києва, Одеси, Нью-Йорка, Торонто, Лондона, Барселони та інших міст світу, де є активні осередки ВУЛТ та СФУЛТ. Інформаційно-технічну підтримку надав видавництво «Моріон». Трансляцію здійснювали на сайті журналу «Український медичний часопис».

Керівництвом ВУЛТ була надана допомога в організації Конгресу СФУЛТ.

Київські активісти зібралися в осередку Київської крайової організації ВУЛТ за адресою вул. Митрополита Андрея Шептицького, 5, і в дистанційному режимі долучилися до роботи XVIII Конгресу СФУЛТ.

На наступну каденцію 2020–2024 р. президентом СФУЛТ обрали професора Андрія Базилевича зі Львова. Першим (діловим) віце-президентом іще раз перебрали доктора Роксолян Горбову з Нью-Йорка, другим віце-президентом знову обрали д-ра Олега Мусія з Києва. Генеральним секретарем обрали д-ра Івана Сороку (Київ), науковим секретарем — професора Олександра Волосовця (Київ), секретарем з комунікацій з міжнародними організаціями — д-ра Миколу Тищука (Одеса), секретарем з комунікацій з українськими організаціями — д-ра Ігоря Панькова (Тернопіль), секретарем з інформації та преси — пані Олену Євстігнєєву (Київ) та архіваріуса д-ра Станіслава Нечаїва (Київ). Було також обрано членів головної ради СФУЛТ, до якої увійшли по 4 представники Українського Лікарського Товариства Північної Америки та ВУЛТ.

17 жовтня 2020 р., після багаторічної роботи на міжнародній арені, українським лікарям відкрили двері до спільної європейської лікарської сім'ї. ВУЛТ став асоційованим членом Європейської спілки лікарів-спеціалістів (European Union of Medical Specialists — UEMS). Повідомлення з цієї нагоди президент ВУЛТ О. Мусій отримав за підписом президента UEMS професора Василюса Папалоїса та секретаря Жоао Гренью.

8 листопада 2020 р. було проведено EFMA Virtual Meeting.

У грудні 2020 р. силами ВУЛТ було проведено опитування медичних працівників щодо проекту Закону «Про самоврядування медичних професій в Україні» № 2445-д, підготовки персоналу медичних закладів до пандемії, ставлення людей до локдауну та ін.

Протягом 2020 р. керівництвом ВУЛТ було складено та направлено до Президента України В.О. Зеленського, Голови Верховної Ради України Д.О. Разумкова, Прем'єр-міністра України Д.А. Шмигала, міністра охорони здоров'я України М.В. Степанова, секретаря Ради національної безпеки і оборони України О.М. Данилова, освітнього омбудсмена С.І. Горбачова, Голів фракцій та груп Верховної Ради України, Київського міського голови В.В. Кличка листи щодо найболючіших та найважливіших питань, а саме:

- відтермінування II етапу медичної реформи та її призупинення у зв'язку з пандемією;

- впровадження оновлених соціально-економічних гарантій для медичних працівників в умовах карантину, спрощення процедури розслідування нещасних випадків на виробництві, що спричинені COVID-19;
- щодо необхідності відновлення в Україні виробництва власної медичної апаратури, у тому числі дихальної (апаратів штучної вентиляції легень);
- стосовно необхідності вирішення питання щодо заробітної плати лікарів-інтернів першого року навчання;
- щодо пропозиції допомоги членів ВУЛТ в опрацюванні змін до закону «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» та законопроектів, необхідність прийняття яких на сьогодні стала очевидною, а саме: «Про медичне обслуговування населення в Україні», «Про засади державної політики охорони здоров'я», «Про лікарське самоврядування», ряду інших законодавчих актів;

- щодо повної невідтримки ВУЛТ проекту Закону «Про самоврядування медичних професій в Україні» № 2445-д.

У 2020 р. було подано більше 40 заявок на отримання гранта від Міжнародного фонду «Відродження» на забезпечення медичних закладів України засобами індивідуального захисту.

У другій половині 2020 р. разом з видавництвом «Моріон» було відновлено видання науково-практичного часопису ВУЛТ «Українські Медичні Вісті», яке було започатковане 1997 р. і припинене у 2014 р. Головним редактором його став Олег Мусій, а завідувачем редакції — Станіслав Нечаїв. Минулоріч було видано два числа часопису.

Минулоріч було видано два числа часопису.

UKRAINIAN MEDICAL ASSOCIATION OF 2019–2020

D.T. Karabajev¹, S.V. Nechajiv²

¹Consulting and Diagnostic Centre of the Dnipro District of Kyiv

²Historical and Terminological Commission of the Ukrainian Medical Association

Summary: *The article presents a historical sketch of the Ukrainian Medical Association during 2019–2020.*

Keywords: *Ukrainian Medical Association, UMA.*

Адреса для листування:
 Нечаїв Станіслав
 E-mail: nechajs@ukr.net

Отримано 22.12.2020

